

Komandi partur:

Í fríggjadagsblaðnum verður ein frásøgn frá grøvini hjá mammu Niels Finsen. Komandi Miðvika verður um Finsen og hansara ætt.

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo

Jóhanna Mathea og hennara. Aftara rað v.f.: Annfinn, Jóannes og Marita. Fremra rað: Jógvan Asbjørn, Sigfred, Torgerð, Vigdis og Johanna Mathea. Øll búsitandi í Havn

Tey í Innistovu á Trøllanesi í 1965. Aftara rað: Thorstein, Poul, Mikkjal, Marius, giftur við Jónu, Jóhanna Mathea, Sigfred, Hjørdis og Alex, maður Hjørdis. Fremra rað: Karolina, gift við Thorstein, Julia, gift við Poul, Anna, gift við Mikkjal, og Jóna

Anna Sofía, sum tók við húsinum eftir systri Johanne Malena, tá ið hon fall frá

Jóhannes, sum datt oman 18 ára gamal

Hans Jakku, og hevur drongurin verið Hans Jakku Havstreym, sum seinni gjørdist formaður í Føroya Fiskimannafelag. Hann var eisini oddamaður í tí flokki, sum ommusonurin nú umboðar á fólkatingi.

Gott samanhald

Tað var eisini gott samanhald á Trøllanesi. Jóhanna Mathea hevði til vana hvørt tað einasta kvøld at fara inn á gólvíð í hinum húsumum at siga góðanátt. Ein morgun gevur Katrina Útistovu, ilt av sær: "Eg sat alt gjárvøldið og bíðaði eftir tær". "Men eg kundi ikki koma, tí heilar tvær kýr kálvaðu í gjárvøldið". Hetta sigur nakað um uppgáurnar hjá teimum ungu tá tí tíðini.

Katrina var eisini eitt gott umboð fyri mentanina á Trøllanesi. Hon umboðaði handalagið og hegnið, sum framvegis er eitt eyðkenni fyri tey í Útistovu. Hon gav út bók um plantuliting, sum var hennara serfrøði úr heimbygdini.

Men børnini kundu eisini spæla. Óluva í Útistovu hevur greitt frá, at tær báðar Jóhanna Mathea spældu við dukkur heilt til 18 ára aldur.

Seinasti kossur

Ein annar sermerktur persónur á Nesi tá í tíðini var Óli (Wolles) í Uppistovu. Tey bæði, Óli og Jóhanna Mathea, vóru sera væl. Ofta var

tørstur á fólki til mannfólkaarbeiði á sumri, og Óli fekk lokkað Jóhannu Matheu at koma á fjall, sum avgjørt ikki var konufólkaarbeiði. Tað var rættuliga illgongt, men væl riggaði.

Seinastu ferð hon hitti Óla, sigur hann við hana: "Kom og gev mær ein síðsta koss". Hon kundi ikki rættuliga skilja henda málburðin, tí Óli sá ikki øðrvísi út, enn hann var vanur. Men hann fekk kossin, og tey sóust ikki aftur. Stutt eftir var Óli deyður!

Hevði útlongsul

Men Jóhanna Mathea hevði útlongsul. Hon visti eisini, at Trøllanes kundi ikki gerast hennara framtíð. Hon fór á háskúla 19 ára gomul. Men hon steðgaði ikki har, tí aftaná fór hon niður til Danmarkar.

Hon fór at arbeiða hjá einum bónda í Allerød í Norður-Sælandi, síðan fór hon at arbeiða hjá einum bakara, og royndi hon ymisk arbeiði. Hon var fyrst niðri í 2 ár. Síðan kom hon heim aftur til Trøllanesar í 1 ár, og fór so niður aftur í tvey ár.

Seymaði kjólan til drotningina

Nú fekk hon arbeiði at seyma í eini finari klædnaforrætning á Strøgnum í Keypmannahavn, kallað Jack Olsen. Og her var rættuliga stíllur í. Leiðarin á seymistovuni fór

fýra ferðir árliga til Paris at kanna mótan! Og her kom rættuliga til sín rætt tað, sum Jóhanna Mathea hevði lært í »lívins skúla« á Trøllanesi, har neyvan nakað plagg varð keypt.

Jóhanna Mathea segði, at tann, sum fyrst og fremst lærði hana upp á hesum økinum, var mosturin Anna Sofía. Hon var allar sínar dagar í Innistovu. Aftaná at yngsti beiggin, Jóhannes, var føddur, gjørdist mamman sera sjúk og lá leingi í seingini, til hon doyði bara 43 ára gomul. Tá mátti mosturin rættuliga taka um endan á húsarhaldinum. Hon var ein merkis-kvinna. Anna Sofia hevði ætlað sær at læra til jarðarmóður, men pápi hennara segði við hana: "Hugsar tú als ikki um systir tína". Tískil settist hon aftur.

Anna Sofia hevði ein slíkan myndugleika, at hennara orð vóru lóg, har eingin tordi at mukka. Hon var lærumeistarin, sum gjørdi Jóhannu Matheu kvalifiseraða til at seyma fyri tey finu í København. Jóhanna Mathea var millum annað við til at seyma kjólan hjá Alexandrinu drotning, ommu Margretu, sum hon nýtti til forlovlis-veitsluna hjá Frederik og Ingrid í 1934.

Og hetta kom so sanniliga eisini til nyttu, tá hon sjálf fekk sítt heim,

har hon seymaði og bant uppá síni. Hetta hevði ikki minst týdning undir krígunum, tá tørstur var á nógvum.

Kemur til Havnar

Men longsulin hevur verið at koma heimaftur, og Jóhanna Mathea byrjaði at seyma fyri fólk í Havn. Og nú var hon komin at kenna Sigfred, sum var sonur tann kenda havnarmannin Tom Nicolajsen. Tey bæði giftust í 1937.

Sigfred var ein sera virkin persónur. Hann arbeiddi á Fútakontórinum, men umframt hetta hevði hann nógv álitisstørv t.d. sum grannskoðari og roknskaparhaldari nógvastaðni, eisini úti á bygd. Hann var ein av teimum, sum fólk heitti á, tá m.a. skattaskema skuldi skrivast. Hetta førði eisini til politisk álitisstørv, fyrst og fremst í býráðnum, har Sigfred var limur frá 1957-1972. Hann var borgmeistari árinum 1958-67. Umframt hetta var hann eisini lögtingsmaður eitt skeið.

Ver nú so góður við Jonu!

Í hesum sambandi hevur Jona Henriksen greitt frá eini fittari søgu um Jóhannu Matheu. Jona var eitt skeið einsamalt konufólk í býráðnum, og helst hava hinir býráðslimirnir verið nakrir mans-

chavunistar. Kanska hevur Sigfred ikki verið friður fyri tað heldur. Jona segði, at tá Sigfred plagdi at fara at býráðsfund, fylgdi Jóhanna Mathea honum onkuntíð út á trappuna og rópti: "Ver nú so góður við Jonu!" Hetta gloymdi Jona henni ikki.

Nógv at gera á heimafrontinum

Heima var annars nóg mikið at gera. Tey høvdu torvheiðar í Havnardali. Afturat hesum vóru nógvir gestir av bygd. Serliga skyldfólk, sum høvdu ørindi í Havn.

Tí máttu tey eisini hava arbeiðskonur. Tær vórðu tiknar við sum partur av familjuni, sum tey høvdu umsorgan fyri restina av lívinum.

Tey bæði fingi børnini Jóannes, Maritu, Annfinn, Torgerð, Jógvan Asbjørn og Vigdis. Tað er eingin ivi um, at Jóhanna Mathea var eitt merkisfólk. Hon var kvinnan, sum ein maður sum Sigfred ikki hevði klárað seg fyri uttan.

Bygdamentanin, sum hon hevur havt við sær av Trøllanesi, eigur sín leiklut í hesum. Børnini bóru henni, at hon var ein sterk kvinna við myndugleika. Hon arbeiddi altíð, og hetta var hon eisini von við heimanífrá. Og ongantíð hoyrdu tey hana skelda.

Jóhanna Mathea gjørdist 101 ára gomul.